

DOI 10.26886/2311-4517.4(103)2025.4

УДК 7.041:741.6+7.038.53(477)

**ДЕКОРАТИВНА ПЛАСТИКА В ЕТНОДИЗАЙНІ: КОМПОЗИЦІЯ І
СТИЛІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ВІЗУАЛЬНОЇ ІДЕНТИКИ**

Наталія Рублевська, кандидат мистецтвознавства, доцент

<https://orcid.org/0000-0001-6648-7729>

e-mail: nataliianvr@gmail.com

Західноукраїнський національний університет, Україна, Тернопіль

Роман П'єх, викладач

<https://orcid.org/0009-0007-7047-4104>

e-mail: Roman.piekh@gmail.com

Західноукраїнський національний університет, Україна, Тернопіль

У статті розглянуто декоративну пластику як джерело для формування візуальної ідентичності в сучасному етнодизайні. Проаналізовано композиційні засади та методи стилізації традиційних форм, зокрема глиняної та дерев'яної народної пластики. З'ясовано, як засоби композиції й кольорознавства сприяють трансформації архаїчних образів у графічному дизайні. Окреслено естетичні, семантичні й етичні аспекти використання етнокультурного спадку в сучасній візуальній комунікації.

Ключові слова: *графічний дизайн, декоративна пластика, скульптура, етнодизайн, стилізація, композиція, візуальна ідентичність.*

Nataliia Rublevska, PhD in Art Studies, Associate Professor; Roman Piiekh, Lecturer; Decorative plastic art in ethno-design: composition and stylization as tools of visual identity / Western Ukrainian National University, Ukraine, Ternopil

This article examines decorative plastic art as a source for shaping visual identity in contemporary ethno-design. The compositional principles and methods of stylizing traditional forms—particularly clay and wooden folk sculptures—are analyzed. The study reveals how compositional tools and color theory contribute to the transformation of archaic images in graphic design. The aesthetic, semantic, and ethical aspects of using ethnocultural heritage in contemporary visual communication are outlined.

Keywords: *graphic design, decorative plastic art, sculpture, ethno-design, stylization, composition, visual identity.*

Вступ. Сучасна візуальна культура формується на перетині глобалізаційних викликів і прагнення до збереження локальної ідентичності. Уніфікація графічної мови, притаманна цифровій епісі, знижує культурну виразність, водночас відкриваючи простір для актуалізації етнокультурних джерел. У цьому контексті особливої ваги набуває декоративна пластика як складник етнодизайну, що інтегрує семантичну глибину традицій та сучасні дизайнерські підходи. Композиція як структуроутворюючий чинник і стилізація як метод трансформації пластичних форм стають ключовими інструментами у візуальній репрезентації етнічного коду в графічному дизайні.

Феномен декоративної пластики, сформований у надрах народного мистецтва, вирізняється не лише матеріальною формою (об'ємом, текстурою, силуетом), а й складною символікою та естетикою, що несе наративну й обрядову функції. Використання цих художніх ресурсів у сучасних графічних концепціях дає змогу розробляти дизайн-рішення з високим рівнем ідентифікації. Стилізація як художній засіб переосмислення тривимірних форм у площинному середовищі відкриває нові горизонти для композиційного

моделювання, забезпечуючи гнучкість і експресивність візуальних образів.

Для майбутніх дизайнерів вивчення декоративної пластики – це не лише досвід сприйняття традиційного мистецтва, а й розвиток композиційного мислення, розуміння гармонії форми та кольору, ритмічних структур, симетрії та асиметрії. Синтез знань із дисциплін, таких як «Композиція», «Кольорознавство», «Пластика малих форм», «Скульптура», «Орнаментика» й «Етнодизайн», формує системний підхід до дизайну як міждисциплінарної та культуротворчої практики.

Особливої актуальності набуває застосування етнопластики в айдентиці: від логотипів і фірмових стилів до оформлення виставкових експозицій та дизайну промоційної продукції. Приклади сучасних українських брендів і мистецьких проєктів засвідчують ефективність візуальних рішень, що базуються на стилізації традиційної пластики [1; 2]. Такі рішення поєднують в собі естетику та культурну впізнаваність, утверджуючи унікальну візуальну мову.

Актуальність дослідження. На тлі інформаційного перенасичення та візуальної одноманітності дедалі відчутнішим стає запит на автентичні візуальні образи. Декоративна пластика, як носій архаїчної естетики й національної символіки, здатна формувати потужний емоційний резонанс у графічних комунікаціях. Її стилізоване втілення у візуальній айдентиці сприяє створенню глибоко закорінених у культурному контексті дизайнерських продуктів. Такий підхід є особливо важливим у сучасній освітній підготовці дизайнерів, а також у практичному професійному середовищі.

Мета дослідження. Обґрунтувати теоретичні засади та розробити практичні підходи до стилізації декоративної пластики в межах етнодизайну, з метою створення оригінальної графічної візуальної ідентичності на основі композиційних принципів.

Завдання дослідження:

1. Виявити джерела формування декоративної пластики в українському народному мистецтві.
2. Проаналізувати художні прийоми трансформації об'ємної форми в площинну графіку.
3. Розглянути приклади візуальної айдентики, що інтегрують елементи етнопластики.
4. Систематизувати композиційні закономірності, ритміко-кolorистичні структури й принципи організації стилізованих зображень.
5. Розробити методичні орієнтири для студентів-дизайнерів щодо адаптації елементів декоративної пластики у графічному дизайні.

Об'єкт дослідження. Сучасна візуальна айдентика, в якій інтегруються мотиви традиційної декоративної пластики.

Предмет дослідження. Композиційні та стилізаційні прийоми, що забезпечують трансформацію пластичних форм у візуально ідентифікаційні графічні образи в етнодизайні.

Теоретичне значення. Матеріали дослідження поглиблюють теоретичну базу етнодизайну, розширюють поняття стилізації в контексті дизайнерської практики та уточнюють механізми візуального перетворення тривимірних об'єктів у площинну графіку.

Практичне значення. Отримані результати можуть бути використані у професійній та освітній діяльності: при створенні брендів, розробці айдентики культурних заходів, музейних проєктів, сувенірної продукції та у викладанні дисциплін дизайнерського спрямування.

Українська народна культура є надзвичайно багатою на форми естетичного вираження, і серед них декоративна пластика займає

особливе місце як візуально-композиційний феномен. Її виразність виявляється у різьбі, кераміці, обрядових скульптурках, іграшках, предметах побуту з художньою обробкою. Наприклад, глиняні свистунці з Полтавщини, зооморфні композиції Косова, яворівські іграшки формували локальні школи пластичного мислення, де гармонія форми, ритм і симетрія становили основу композиції.

У кожному регіоні України склалися власні підходи до організації об'ємної форми. Так, у Поділлі переважали симетричні та фронтальні композиції з тваринною стилістикою, тоді як на Поліссі переважали ритмізовані абстрактні схеми. Ці елементи були не лише візуальними, а й сакральними носіями – вони містили закодовані значення оберегів, родючості, роду, що закладалися саме в композицію пластичної форми [3]. Декоративна пластика також показувала важливі події життя громади: весілля, народження, поховання, календарні свята. Наприклад, весільні хрестики з дерева чи глиняні дарунки створювалися як символічні композиційні структури побажань достатку й гармонії. У ХХІ столітті ці мотиви активно стилізуються для потреб графічного дизайну – зокрема, в логотипах, брендингу та дизайні середовищ.

У ХХ столітті декоративна пластика вийшла за межі утилітарного – вона стала художнім явищем. Сучасні художники та дизайнери почали сприймати її як джерело композиційних рішень для формування ідентичності. В епоху модернізму архаїчні форми переосмислювалися у нових площинах – так виникла потреба у графічній стилізації, що не просто копіює форму, а трансформує її суть у площинну композицію [4].

Сьогодні етнодизайн як напрям активно розвивається у мистецькій освіті. Вивчення декоративної пластики стало фундаментом для оволодіння законами композиції: симетрією,

ритмом, контрастом, пропорцією. Це дозволяє створювати візуальні рішення, що водночас автентичні й сучасні. У графічному дизайні зооморфні, антропоморфні та орнаментальні мотиви дедалі частіше стилізуються у вигляді знаків, емблем, патернів, що формуються за законами площинної композиції. Наприклад, логотипи, натхненні трипільською керамікою або дерев'яною пластикою Гуцульщини, демонструють вдалі приклади композиційного синтезу: семантика збережена, а форма – адаптована до цифрових середовищ [5].

Стилізація в етнодизайні – це не просто спрощення форми, а художньо-композиційна трансформація, що дозволяє адаптувати візуальну мову до нових носіїв, зберігаючи її змістову структуру. За Арнхеймом [6], сприйняття візуального образу залежить від композиційної цілісності, а Іттен [7] підкреслює роль кольору і ритму у формуванні емоційної виразності образу. Особливу роль у побудові візуальної ідентичності відіграє кольорова гармонія. Пластичні образи з української традиції часто асоціюються з теплими природними відтінками: охраю, вохрою, теракотовими й червоними тонами, які гармонійно поєднуються в композиціях фірмового стилю.

Як можемо спостерігати сучасний дизайн нам також ставить виклики. Один з них це – знайти баланс між автентичністю та новаторством. Надмірне стилістичне спрощення може знецінити образ, тоді як буквальна калька архаїчних форм – зробити їх візуально «застарілими». Саме композиція допомагає зберегти структурний код образу, роблячи його релевантним для сучасної айдентики.

Також варто враховувати етичний аспект використання етнокультурного спадку. Використання символіки потребує глибокого усвідомлення її походження, значення та контексту. Етнодизайн

вимагає не лише візуальної грамотності, але й культурної відповідальності.

Декоративна пластика в українській культурній традиції посідає особливе місце як форма естетичного, ритуального та соціального вираження. Вона акумулює в собі не лише матеріальну, але й символічну спадщину народу, демонструючи глибокі композиційні закономірності, що сьогодні знаходять нове втілення у практиках етнодизайну.

Рис. 1. Глиняні свищики Полтавщини [3]

Свищики у формі птахів чи звірів – Глиняні свищики Полтавщини: пластика ритму і символу (Рис.1.) – це зразки народної глиняної пластики, що зберегли архетипічні композиційні структури: врівноваженість об'ємів, симетрію та ритмічність. Плавні силуети й лаконізм ліній створюють завершену форму з глибоким сакральним значенням – птах як символ душі, вістун благополуччя. Ці об'єкти поєднують ігрову функцію зі стилістичною цілісністю, що нині слугує основою для графічних логотипів, де застосовуються аналогічні принципи композиції – простота, акцентованість, пропорційність. Як бачимо, для них характерні такі композиційні ознаки:

- Центрованість і симетричне розташування елементів;
- Органічна взаємодія лінії та об'єму;
- Монохромна палітра, домінування природного кольору глини [3].

Рис. 2. Дерев'яні іграшки Яворівщини: геометрія етнокоду [8]

Традиційні дерев'яні іграшки з Яворівщини (Рис.2.) відзначаються чітким геометричним стилем: спрощеними формами тварин, контрастними кольорами, ритмічною структурою. Композиційно вони базуються на повторюваності та дзеркальності форм, що закладає фундамент для графічної стилізації. У сучасних візуальних комунікаціях подібні мотиви переосмислюються в елементах брендингу та візуальної айдентики – від плашок до повторюваних патернів. Для них характерні композиційні ознаки:

- Активне використання осьової симетрії;
- Взаємодія площин і текстур (гладка/різьблена поверхня);
- Колористичні акценти в етнічній палітрі (білий, червоний, чорний) [8].

Рис. 3. Зооморфні мотиви в сучасному графічному дизайні [5]

У візуальній айдентиці дедалі частіше застосовуються силуети, що стилізують традиційні фігури птахів (Рис.3.), коней, ведмедів.

Наприклад, у логотипах етнографічних музеїв або культурних подій використовується композиційна площинність з акцентом на ритм, контур і стилістичну цілісність. Вони зберігають глибинну символіку первинної форми, адаптовану до векторної графіки та цифрового дизайну [5]. Як бачимо, тут прослідковуються такі композиційні ознаки:

- Мінімалізм та площинне структурування;
- Контурна графіка з динамічною симетрією;
- Колористична лаконічність (темні силуети на світлому фоні).

Рис. 4. Трипільські мотиви в сучасній айдентиці: структура ритму [9]

Орнаментальні композиції трипільської культури (Рис.4.) формуються за принципами геометричної повторюваності, які легко трансформуються в сучасні графічні модулі. Трипільські спіралі, лінії та концентричні структури зберігають свою силу впливу й сьогодні – у брендовому дизайні упаковок, сувенірів, афіш, де симетрія, ритм і кольорові контрасти виступають як засоби стилізації й візуальної ідентифікації. Композиційні ознаки:

- Збалансована симетрія;
- Візуальні акценти через контраст світла і тіні;
- Гама природних кольорів: вохра, теракота, графіт [9].

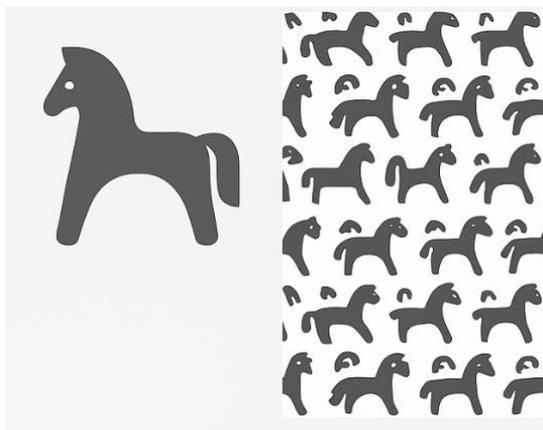

Рис. 5. Народна іграшка як джерело композиційних патернів [10]

Традиційні образи козликів, птахів (Рис.5.), вершників – це джерела ритмічних патернів, які інтегруються в текстильний та веб-дизайн. Особливу роль відіграє повторюваність і синхронність елементів, що забезпечує візуальну впізнаваність і цілісність, де можемо бачити такі композиційні ознаки:

- Повторення як метод ритмізації
- Стилізовані контури зі збереженою пропорційністю
- Колористичні рішення з мінімумом кольорів (червоний, білий, зелений)

Студенти-дизайнери активно використовують такі композиції в дизайні принтів, етикеток і сувенірної продукції [10].

Стилізація у наукових і творчих практиках розглядається як метод інтерпретації та трансформації форм традиційної культури в сучасні візуальні образи. З позиції графічного дизайну це не просто процес спрощення чи редукції форми, а складна естетична реконструкція, де центральне значення набувають символізм, семантика та гармонійна композиція [6, с.45-50]. У контексті декоративної пластики стилізація зосереджена на переосмисленні тривимірних форм через двовимірні площинні композиції, де провідними є контур, силует, лінійність та кольорове заповнення. Особливе значення має дотримання

художньої логіки, притаманної автентичним зразкам народного мистецтва, таким як глиняні свищики, дерев'яні іграшки, зооморфні та антропоморфні фігури, рельєфи трипільської культури [1, с.30-40].

Перенесення традиційних елементів декоративної пластики у графічну форму виступає прикладом культурної адаптації – оновлення візуальних знакових систем у новому сучасному середовищі. Стилізовані етнічні мотиви зберігають свою культурну ідентичність, водночас набуваючи рис сучасного дизайну: лаконічності, чіткого композиційного ритму та модульної впорядкованості [2, с.80-85]. Подібні підходи знаходять застосування у створенні логотипів, фірмових стилів, рекламної продукції, видавничих матеріалів та музейної айдентики. Прикладами є графічні символи, натхненні українськими свищиками, стилізовані орнаменти на основі трипільської кераміки, шрифти, створені за мотивами геометричних форм дерев'яної іграшки [11, с.25].

Візуальна трансформація декоративної пластики базується на певних композиційних законах, зокрема:

- узагальненні форми до силуету;
- збереженні ритмічної структури;
- орієнтації на симетрію або органічну асиметрію;
- підтримці пропорцій між масою та простором.

Ці принципи дозволяють переносити об'ємні форми в площинну графіку, зберігаючи при цьому характер і суть оригіналу [12].

Колористична палітра, заснована на традиційних кольорах, відіграє важливу роль у графічному дизайні як засіб культурної ідентифікації. У народній пластиці домінують теплі кольори – червоний, жовтий, вохристий, темно-коричневий, які несуть глибокі символічні значення: родючість, вогонь, життєву енергію, кров предків

[7, с.130-135]. Застосування цих кольорів у стилізованих композиціях допомагає зберегти емоційну насиченість етнічних образів.

Водночас дизайнеру важливо знаходити баланс між історичною автентичністю та сучасними законами кольорової гармонії, враховуючи контрастність, насиченість і температуру кольору.

Одним із ключових графічних засобів стилізації є лінія. У народному мистецтві вона виступає не просто як контур, а як засіб передачі сили, ритму та динаміки. Часто в українській декоративній пластиці зустрічаються спіралеподібні, хвилясті, ламані лінії, які оживляють форму навіть у статичному зображенні [13, с.115-120]. У графічному дизайні лінійність допомагає виділити силует об'єкта, акцентувати важливі композиційні елементи, а також виконує декоративну функцію, підкреслюючи національну самобутність.

Модульність – це концепція повторення окремих елементів (модулів), що формують орнаментальні структури чи ритми. У традиційній українській пластиці цей принцип яскраво проявлений у геометричних формах: трикутниках, колах, хрестах, спіралях, які легко трансформуються у сучасні патерни [14].

Стилізовані графічні патерни застосовують у поліграфії, пакуванні, дизайні інтерфейсів. Наприклад, упаковки органічної продукції, оздоблені мотивами свищиків, або шаблони брендбуків для культурних проєктів.

Кожен стилізований образ має глибоке семантичне навантаження. Наприклад, свищик у вигляді птаха символізує весну, оновлення та легкість, а в графічній комунікації може слугувати знаком бренду, який асоціюється з природністю або українським корінням. Образ коня у народній іграшці є символом сили, захисту й продуктивності. Дизайнер, що працює зі стилізацією, повинен

враховувати семантику образу для створення емоційного зв'язку між глядачем і візуальним знаком [2].

Принципи стилізації декоративної пластики успішно реалізуються у сучасних графічних проектах. Зокрема, айдентика фестивалю традиційної культури «Країна Мрій» використовує стилізовані зображення глиняних фігурок – птахів і коників, які набули графічної форми з виразним силуетом і декоративним заповненням, що передає дух українського ремесла без прямої ілюстративності. Іншим прикладом є серія поштових листівок «Душа України», виконаних у цифровій ілюстрації за мотивами дерев'яної іграшки. Композиції базуються на симетрії, центральному розташуванні фігур, використанні теплих кольорів, що зберігає упізнаваність образів та надає їм сучасного вигляду.

Стилізація набуває особливої актуальності в цифровому дизайні – UI/UX, мобільних застосунках, вебсайтах. Етнопластика тут виступає елементом фонів, декоративних вставок, іконок та аватарів. Сучасні графічні редактори дозволяють швидко модифікувати форми, додавати текстури, створювати інтерактивні композиції на базі орнаментальних структур.

Варто зазначити, що стилізовані образи етнопластики виконують функцію культурних маркерів у брендингових комунікаціях, демонструючи локальну приналежність, спадкоємність традицій і глибину культурного коріння. Водночас графічна мова стилізації дозволяє уникнути буквального повторення, роблячи образи універсальними для різних ринків і аудиторій. Українські приклади показують значний потенціал етнодизайну у брендуванні територій, подій, товарів (зокрема упаковки косметики, органічних продуктів, туристичних послуг), що забезпечує унікальність і впізнаваність.

Практичні аспекти впровадження стилізованих форм мають кілька етапів: аналіз первинних джерел, визначення ключових образів, розробку стилістичної системи та адаптацію до конкретних форматів. На прикладі редизайну логотипу етнографічного музею використовувався силует глиняного коня, трансформований у сучасний емблемний знак збереженням семантичного ядра [1].

Важливо враховувати особливості цільової аудиторії: молодь краще сприймає стилізовані, ігрові образи, тоді як старші покоління – більш традиційні форми.

Основні проблеми стилізації декоративної пластики полягають у:

- ризику втрати культурної ідентичності через надмірне спрощення форми;
- відсутності системного наукового підходу до аналізу етноформ;
- комерціалізації образів без належної поваги до їх автентичного змісту.

Дизайнер повинен виступати не лише як візуальний інтерпретатор, але й як дослідник, що глибоко вивчає культурний контекст, формотворчі принципи, символіку та семантику [13].

Варто не забувати, що використання мотивів народного мистецтва у графічному дизайні ставить питання авторських прав, культурної апропріації та етичної відповідальності. Важливо, щоб дизайнер не експлуатував традиції, а був їхнім уважним ретранслятором у сучасному контексті, поважаючи культурну цілісність джерел. Співпраця з музеями, етнографами, майстрами народного мистецтва є важливою практикою. Наприклад, українські бренди текстилю, що стилізують візерунки з колекцій Національного музею народного мистецтва, укладають офіційні угоди з кураторами.

Висновки. Декоративна пластика в українській традиції – це не лише форма, а й глибоко символічна композиційна структура. Її

трансформація в графічному дизайні через методи стилізації дозволяє формувати актуальні, глибокі й автентичні образи візуальної ідентичності. Композиція, як інструмент формотворення, допомагає зберегти цілісність, гармонію та семантику традиційної форми у нових дизайнерських контекстах.

Розглянуті приклади демонструють послідовну еволюцію декоративної пластики – від тривимірної народної форми до площинного композиційного образу в графіці. Цей перехід супроводжується стилізацією, яка зберігає семантику форми, але адаптує її до вимог сучасного дизайну. Композиція в цьому процесі відіграє ключову роль як засіб збереження структури, пропорцій і ритму. Такий підхід є ефективним у формуванні візуальної ідентичності, що базується на культурному корінні та відповідає актуальним візуальним трендам.

Стилізація декоративної пластики є дієвим засобом формування актуального, емоційно насиченого і культурно значущого візуального середовища. У графічному дизайні вона відкриває можливість інтегрувати глибинні традиції у сучасні формати комунікації, підтримуючи національну ідентичність та одночасно розвиваючи новітню естетику. Для ефективного використання стилізації дизайнер має володіти як художнім чуттям, так і аналітичним мисленням, поважати джерела та усвідомлювати роль візуального знака як носія культурної інформації. Так декоративна пластика через призму стилізації стає мостом між минулим і майбутнім українського дизайну.

Література:

1. Котляр, М. (2008). *Українська народна іграшка: форма, символ, функція*. Львів: Інститут народознавства НАН України. 320с.

2. Шестопалов, Р. (2012). *Етнودизайн в культурному просторі України*. Київ: Либідь. 256 с.
3. Івашків, Г. (2021). *Українська народна фігурна кераміка XIX–XX століть: пластика, декор та концепція образів*. Львів: Інститут народознавства НАН України. 288 с.
4. Сиваш, І. О. (2018). *Мистецтво етнودизайну в художній культурі України XX – першої половини XXI століття*. Київ: Інститут проблем сучасного мистецтва. 340 с.
5. Бондар, І. (2020). Етнودизайн як форма збереження образів і символів української культури // *Деміург*, № 3(2), 45–50.
6. Arnheim, R. (1954). *Art and Visual Perception: A Psychology of the Creative Eye*. Berkeley: University of California Press. 467 p.
7. Itten, J. (1974). *The Art of Color*. New York: Wiley. 222 p.
8. Попова, О. (2019). Регіональні особливості народної іграшки як джерело для етнودизайну // *Збірник наукових праць ХДАДМ*, № 7. С. 103-110.
9. Гапоненко, Н. (2022). Трипільський візуальний код у практиці сучасного українського дизайну // *Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство*, № 46. С. 57-65.
10. Савчук, В. (2021). Мотиви народної іграшки у формуванні дизайнерської композиції // *Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство*, № 45. С. 42-50.
11. Ігнатенко, Л. М. (2021). Декоративно-прикладне мистецтво в системі дизайнерської освіти // *Вісник ХДАДМ*, № 3(15). С.53-60.
URL:
<https://visnyk.hdaadm.edu.ua/index.php/journal/article/view/276>
12. Коломієць, М. (2018). Сучасні трансформації етнопластики в дизайні // *Art and Design*, № 2. URL:
<https://www.artdesignjournal.org/2018/02/etnoplast-ua.html>

13. Римар, І. (2001). *Народне мистецтво України: декоративна пластика*. Київ: Мистецтво. 278 с.
14. Пилипенко, Л. (2020). Візуальна комунікація: етнокод у брендингу // *Вісник КНУКіМ*, № 1. С. 15-22. URL: <https://vknukim.dp.ua/article/view/190346>

References:

1. Kotliar, M. (2008). *Ukrainska narodna ihrashka: forma, symbol, funktsiia*. Lviv: Instytut narodoznavstva NAN Ukrainy. 320s.
2. Shestopalov, R. (2012). *Etnodyzain v kulturnomu prostori Ukrainy*. Kyiv: Lybid. 256 s.
3. Ivashkiv, H. (2021). *Ukrainska narodna fihurna keramika XIX–XX stolit: plastyka, dekor ta kontseptsii obraziv*. Lviv: Instytut narodoznavstva NAN Ukrainy. 288 s.
4. Syvash, I. O. (2018). *Mystetstvo etnodyzainu v khudozhnii kulturi Ukrainy KhKh – pershoi polovyny KhKhI stolittia*. Kyiv: Instytut problem suchasnoho mystetstva. 340 s.
5. Bondar, I. (2020). *Etnodyzain yak forma zberezhennia obraziv i symboliv ukrainskoi kultury* // *Demiurh*, № 3(2), 45–50.
6. Arnheim, R. (1954). *Art and Visual Perception: A Psychology of the Creative Eye*. Berkeley: University of California Press. 467 r.
7. Itten, J. (1974). *The Art of Color*. New York: Wiley. 222 r.
8. Popova, O. (2019). *Rehionalni osoblyvosti narodnoi ihrashky yak dzherelo dlia etnodyzainu* // *Zbirnyk naukovykh prats KhDADM*, № 7. S. 103-110.
9. Haponenko, N. (2022). *Trypil'skyi vizualnyi kod u praktytsi suchasnoho ukrainskoho dyzainu* // *Visnyk KNUKіM. Serii: Mystetstvosnavstvo*, № 46. S. 57-65.

10. Savchuk, V. (2021). Motyvy narodnoi ihrashky u formuvanni dyzainerskoi kompozytsii // Visnyk KNUKiM. Seriiia: Mystetstvoznavstvo, № 45. S. 42-50.
11. Ihnatenko, L. M. (2021). Dekorativno-prykladne mystetstvo v systemi dyzainerskoi osvity // Visnyk KhDADM, № 3(15). S.53-60.
URL:
<https://visnyk.hdaadm.edu.ua/index.php/journal/article/view/276>
12. Kolomiiets, M. (2018). Suchasni transformatsii etnoplastyky v dyzaini // Art and Design, № 2. URL:
<https://www.artdesignjournal.org/2018/02/etnoplast-ua.html>
13. Rymar, I. (2001). Narodne mystetstvo Ukrainy: dekorativna plastyka. Kyiv: Mystetstvo. 278 s.
14. Pylypenko, L. (2020). Vizualna komunikatsiia: etnokod u brendynhu // Visnyk KNUKiM, № 1. S. 15-22. URL:
<https://vknukim.dp.ua/article/view/190346>